

रसिक हो,

अखिल भारतीय मराठी नाट्य संमेलनाची वैभवशाली परंपरा आहे, जी उभ्या जगात कुठेही दिसत नाही. या नाट्य संमेलनाचे पहिले-वहिले मूळ पुरुष असलेले गणेश श्रीकृष्ण उर्फ दादासाहेब खापर्डे यांना त्रिवार वंदन करून १६ व्या नाट्य संमेलनाचा अध्यक्ष म्हणून मी माझे मनोगत मांडत आहे.

दादासाहेब यांची निवड १९०५ च्या मुंबई मुक्कामी झालेल्या पहिल्या नाट्य संमेलनाच्या अध्यक्षस्थानी झाली होती. तो काळ जरी पूर्णपणे वेगळा होता तरी दादासाहेबांनी आपल्या अध्यक्षीय भाषणात जे काही म्हटले होते, तो एक भविष्यवेधच होता, असं म्हणायला हवे. ते जे काही बोलले होते ते आजही बोलले जात आहे. दादासाहेब म्हणाले होते,

“नाटक एक धंदा आहे. पण त्यात पवित्रता आहे हे विसरून चालणार नाही, कदापि नाही. तसेच नाटक ही एक शाळा आहे. ज्या माध्यमातून रसिकांना व्यावहारिक आणि आध्यात्मिक शिक्षण मिळते आणि आयुष्याचे प्रतिबिंब म्हणजे तरी काय ? नाट्यप्रयोग. यात आपल्या अतिआवडत्या माणसांकडून गोड भाषेत शिक्षण मिळते. आनंदापासूनच नाटयकलेची खरी उत्पत्ती झाली आहे.”

दादासाहेब खापर्डे म्हणाले त्याप्रमाणे आपल्या गावात पहिले-वहिले नाट्य संमेलन भरत असल्यामुळे ठाणेकरांच्या उत्साहाला आणि आनंदाला अक्षरशः भरते आलेले आहे. ख-या अर्थाने आजपासून नाटयसंमेलनाला सुरुवात होत आहे. परंतु बारा तारखेपासूनच ठाणे नगरी रंगदेवतेच्या यात्रेकरुंचे स्वागत करण्यासाठी एखाद्या नववधूसारखी नटून - थटून तयार आहे.

केवळ दोन महिने शिल्लक असतांना ठाणेकरांना संमेलन भरविण्याचे आमंत्रण मिळाले. खरं म्हणजे सहा सहा महिने अगोदर संमेलनाची पूर्व तयारी करायची असते. पण कुठलेही आव्हान पेलण्याची क्षमता ठाणेकरांमध्ये असल्यामुळे हे आव्हान स्वीकारून दैदियमान, न भूतो न भविष्यती अशी तयारी